

Авиационные правила Кыргызской Республики «22»

**«Регулирование, сертификация деятельности
сверхлегких и легких воздушных судов Кыргызской Республики с
максимальной сертифицированной взлетной массой до 5700 кг»**

Оглавление

1. Общие положения
2. Орган гражданской авиации.
3. Регистрация или учет легких и сверхлегких воздушных судов в Кыргызской Республике.
4. Знаки на легких/сверхлегких воздушных судах.
5. Снятие воздушного судна с регистрации/учета.
6. Порядок исключения легкого/сверхлегкого воздушного судна с регистрации.
7. Порядок допуска к полетам легких и сверхлегких воздушных судов.
8. Авиационный персонал.
9. Сертификация легких и сверхлегких воздушных судов.
10. Сертификация Эксплуатантов легкого или сверхлегкого воздушного судна и услуг.
11. Основные требования по организации выполнения полетов на легких и сверхлегких воздушных судах.
12. Ответственность, права и обязанности эксплуатанта ЛВС/СВС.
13. Правила использования воздушного пространства КР легкими и сверхлегкими воздушными судами.
14. Использование эксплуатантами ЛВС и СВС аэродромов и посадочных площадок.

Сокращения:

АПКР – авиационные правила Кыргызской Республики

СВС – сверхлегкое воздушное судно

ЛВС – легкое воздушное судно

РЛЭ – руководство летной эксплуатации

РЭТО – руководство эксплуатации технического обслуживания

ГСМ – горюче-смазочные материалы

ПАНХ – применение авиации в народном хозяйстве

АХР – авиационные химические работы

РПП – руководство по производству полетов

ОВД КР - обслуживания воздушного движения Кыргызской Республики

Общие положения

1. Настоящие Авиационные правила Кыргызской Республики применяются в отношении сверхлегких с максимальной сертифицированной взлетной массой до 750 кг и менее и легких воздушных судов Кыргызской Республики с максимальной сертифицированной взлетной массой свыше 750 кг до 5700 кг., включая вертолет с максимальной сертифицированной взлетной массой менее 3175 кг.

2. Настоящие Авиационные правила не применяются в отношении шаров-пилотов, используемых в метеорологических целях, а также беспилотных неуправляемых аэростатов.

3. Настоящие Авиационные правила регулируют деятельность легких одномоторных воздушных судов Кыргызской Республики с максимальной сертифицированной взлетной массой от 750 до 5700 кг.

1. Определения:

1.1. **Сверхлегкое воздушное судно** – воздушное судно с максимальной сертифицированной взлетной массой 750 килограммов и менее.

1.2. **Дельтаплан** – сверхлегкое воздушное судно тяжелее воздуха с эластичной поверхностью на жестком каркасе, с балансирующей системой управления, не приводимое в движение силовой установкой, подъемная сила которого создается в основном за счет аэродинамических реакций на эластичной поверхности, подвижной в полете.

1.3. **Дельталет** – сверхлегкое воздушное судно тяжелее воздуха с эластичной поверхностью на жестком каркасе, с балансирующей системой управления, приводимое в движение силовой установкой.

1.4. **Доказательная документация легких/сверхлегких воздушных судов** – документация, содержащая результаты сертификации легких или сверхлегких воздушных судов и его составных частей (технические отчеты, заключения; акты, протоколы испытаний), оформленная и утвержденная в соответствии с настоящим правилом.

1.5. **Жесткокрыл** – дельтаплан с управлением по крену с помощью элеронов и перемещения веса пилота по крену и тангажу, а также имеющий закрылок.

1.6. **Изготовитель сверхлегкого воздушного судна** – физическое или юридическое лицо, осуществляющее производство сверхлегких воздушных судов и несущая ответственность за обеспечение соответствия экземпляра и конструкторской документации требованиям норм летной годности сверхлегких воздушных судов.

1.7. **Комиссия по проведению оценки технического состояния и готовности к полетам легких /сверхлегких воздушных судов** – комиссия организованное органом гражданской авиации, которая проводит техническую оценку, оценку соответствия легких или сверхлегких воздушных судов и его эксплуатационной документации требованиям норм летной годности, доведение легких или сверхлегких воздушных судов и документации до уровня этих требований.

1.8. **Модификация легких/сверхлегких воздушных судов** – изменение принятой типовой конструкции образца авиационной техники, которое влияет на летную годность конкретного образца авиационной техники и требует сертификации образца в необходимом объеме.

1.9. **Мотодельтаплан** – сверхлегкое воздушное судно тяжелее воздуха с эластичной поверхностью на жестком каркасе, с балансирной системой управления, приводимое в движение силовой установкой, подъемная сила которого создается в основном за счет аэродинамических реакций на эластичной поверхности, подвижной в полете.

1.10. **Мотопланер** – планер, имеющий в своей конструкции убирающиеся, или не убирающиеся двигатель и винт которые являются вспомогательной энергетической установкой обеспечивающей взлет и посадку планера.

1.11. **Нормы летной годности легких/ сверхлегких воздушных судов** – документы содержащие, установленные требования к легким и сверхлегким воздушным судам, их двигателям, воздушным винтам направленные на обеспечение безопасности полетов.

1.12. **Параплан** – сверхлегкое воздушное судно тяжелее воздуха с эластичной поверхностью без жесткого каркаса, аэродинамическая форма и подъемная сила которого создается за счет обдува эластичной поверхности подвижной в полете.

1.13. **Разработчик легкого/сверхлегкого воздушного судна** – физическое или юридическое лицо, осуществляющее разработку легкого или сверхлегкого воздушного судна и несущее ответственность за нормы летной годности легкого или сверхлегкого воздушного судна.

1.14. **Сертификат (удостоверение) летной годности легкого/сверхлегкого воздушного судна** – документ, удостоверяющий соответствие экземпляра легкого или сверхлегкого воздушного судна действующим нормам летной годности, дающий право на его летную эксплуатацию с установленными для данного легкого или сверхлегкого воздушного судна.

1.15. **Сертификация легкого/сверхлегкого воздушного судна** – процедура установления соответствия типа единичного экземпляра легкого или сверхлегкого воздушного судна, его двигателя и оборудования действующего руководства летной эксплуатации данного легкого или сверхлегкого воздушного судна.

1.16. **Собственник легкого/сверхлегкого воздушного судна** – физическое или юридическое лицо (лица), владеющее легким и/или сверхлегким воздушным судном.

1.17. **Составные части легкого/сверхлегкого воздушного судна:** двигатель (и), воздушные винты и бортовое оборудование.

1.18. **Эксплуатант легкого/сверхлегкого воздушного судна** – физическое или юридическое лицо (лица), занимающееся коммерческой эксплуатацией легкого и/или сверхлегкого воздушного судна и предлагающее свои услуги в этой области.

1.19. **Эксплуатационная документация легкого/сверхлегкого воздушного судна** – документация, регламентирующая летную и техническую эксплуатацию, включая техническое обслуживание легкого или сверхлегкого воздушного судна, его двигателя, оборудования и содержащая обязательные эксплуатационные процедуры, ограничения и рекомендации.

Эксплуатационная документация включает:

- а) руководство по летной эксплуатации;
- б) руководство по технической эксплуатации;
- в) программу технического обслуживания ЛВС/СВС;
- г) сертификаты и лицензии авиационного персонала ЛВС/СВС.

1.20. **Реестр легких/сверхлегких воздушных судов Кыргызской Республики** – документ, в котором производится регистрация (учет) легких или сверхлегких воздушных судов.

1.21. **Неконтролируемое воздушное пространство** – пространство, объединяющее воздушное пространство различных классов организации воздушного движения в части выполнения полетов при полетно-информационном обслуживании только по правилам визуальных полетов, с обязательной двухсторонней связью.

1.22. **Свидетельство о регистрации/учете легкого/сверхлегкого воздушного судна Кыргызской Республики** – документ, удостоверяющий регистрацию/учет легкого или сверхлегкого воздушного судна Кыргызской Республики.

Форма свидетельства о регистрации/учете легкого или сверхлегкого воздушного судна Кыргызской Республики утверждается органом гражданской авиации.

2. Орган гражданской авиации.

2.1. **Орган гражданской авиации Кыргызской Республики** в соответствии с возложенными на него функциями в сфере регулирования деятельности ЛВС/СВС имеет право:

2.1.1. делегировать возложенные на него функции по регулированию деятельности, регистрации, сертификации ЛВС/СВС, подготовки и сертификации авиационного персонала ЛВС/СВС и учету посадочных площадок не коммерческому юридическому лицу объединяющий эксплуатантов легкой или сверхлегкой авиации имеющий квалифицированный авиационный персонал;

2.1.2. за органом гражданской авиации Кыргызской Республики сохраняется надзорная функция.

3. Регистрация или учет легких и сверхлегких воздушных судов в Кыргызской Республике.

3.1. Регистрация или учет ЛВС/СВС производится в соответствии с настоящим АПКР.

3.2. Самодельные воздушные суда, подлежат учету в органе гражданской авиации Кыргызской Республики.

3.3. Для регистрации/учета ЛВС/СВС заявитель (собственник, эксплуатант, арендатор) представляет в орган гражданской авиации:

а) заявление установленной формы утверждаемой органом гражданской авиации;

б) договор купли-продажи или аренды;

в) документы, удостоверяющие личность заявителя;

г) акт оценки технического состояния ЛВС/СВС (форма акта оценки технического состояния ЛВС/СВС Кыргызской Республики утверждается органом гражданской авиации).

3.4. Факт регистрации/учета ЛВС/СВС в Кыргызской Республике подтверждается соответствующей записью в реестре ЛВС/СВС Кыргызской Республики и выдачей свидетельства о регистрации/учете ЛВС/СВС.

4. Знаки на легких/сверхлегких воздушных судах.

4.1.. ЛВС/СВС, имеющее свидетельство о регистрации/учете, должны иметь присвоенные им государственные регистрационные опознавательные знаки.

4.2. Национальные знаки ЛВС/СВС, Кыргызской Республике, состоит из сочетания 2-х заглавных латинских букв "ЕХ".

4.3. Регистрационные знаки из сочетания пяти арабских цифр «77000/88000». Порядок нанесения национальных и регистрационных знаков на элементы конструкции ЛВС/СВС, а также их окраска осуществляется в соответствии с АПКР - 7 «Регистрация гражданских воздушных судов» утвержденных приказом Министерства транспорта и коммуникаций Кыргызской Республики от 27.01.2016г. за № 1.

5. Снятие воздушного судна с регистрации/учета.

5.1. Легкого или сверхлегкого воздушное судно исключается из реестра/учета в случаях:

а) по заявлению собственника и/или эксплуатанта, арендатора ЛВС/СВС;

б) списание или снятие иным образом ЛВС/СВС;

в) несоблюдения собственником и/или эксплуатантом, арендатором СВС/ЛВС требований настоящего правила, при котором безопасная эксплуатация или поддержание летной годности ЛВС/СВС не обеспечивается или когда имеются основания считать, что восстановление летной годности или использование данного ЛВС/СВС является невозможным или нецелесообразным;

г) в случае списания/снятия иным образом ЛВС/СВС или несоблюдения собственником и/или эксплуатантом, арендатором СВС/ЛВС требований настоящего правила, при котором безопасная эксплуатация ЛВС/СВС является невозможным или нецелесообразным свидетельство о регистрации/учета ЛВС/СВС теряет силу.

6. Порядок исключения легкого/сверхлегкого воздушного судна с регистрации.

6.1. Для снятия ЛВС/СВС заявитель представляет нижеследующие документы:

а) заявление о снятии ЛВС/СВС с регистрации установленной формы утверждаемой органом гражданской авиации;

б) свидетельство о регистрации ЛВС/СВС;

в) сертификат летной годности ЛВС/СВС или сертификата единичного экземпляра;

г) акт о списании ЛВС/СВС или документы, подтверждающие продажу, передачу или другие действия по данному ЛВС/СВС.

6.2. При исключении ЛВС/СВС из реестра/учета, выдается свидетельство об исключении ЛВС/СВС из реестра.

7. Порядок допуска к полетам легких и сверхлегких воздушных судов.

7.1. Допуск к полетам ЛВС/СВС производится в соответствии с требованиями настоящего АПКР и на основании:

- а) акта оценки технического состояния и летной годности ЛВС/СВС;
- б) сертификата летной годности СВС/ЛВС или единичного экземпляра ЛВС/СВС;
- в) свидетельства о регистрации или учета СВС/ЛВС;
- г) руководства по технической эксплуатации СВС/ЛВС;
- д) руководства по техническому обслуживанию СВС/ЛВС;
- е) руководства по летной эксплуатации СВС/ЛВС;
- ж) руководства по производству полетов ЛВС/СВС;
- з) инструкции по площадке.

8. Авиационный персонал.

8.1. К авиационному персоналу в соответствии с настоящим АПКР в области ЛВС/СВС относятся лица, имеющие профессиональную или специальную подготовку в области авиации, осуществляющие деятельность по обеспечению безопасности полетов воздушных судов и приемлемого уровня авиационной безопасности.

8.2. Авиационный персонал ЛВС/СВС, осуществляющего полет в пределах территории Кыргызской Республики, или за ее пределами, обязан иметь сертификаты (свидетельства) подтверждающие его право на эксплуатацию, техническое обслуживание, выданные изготовителем ЛВС/СВС или учебным центром гражданской авиации.

8.3. Требования к выдаче свидетельства авиационного персонала ЛВС/СВС в Кыргызской Республике определяется настоящим АПКР.

8.4. Квалификационная проверка авиационного персонала ЛВС/СВС проводится авиационными специалистами (пилотом-инструктором), имеющими опыт в сфере регулирования деятельности ЛВС/СВС, утвержденными органом гражданской авиации.

8.5. Обучение и подготовка авиационного персонала ЛВС/СВС (пилот-любитель, пилот СВС, коммерческий пилот, техник ЛВС/СВС, инженер ЛВС/СВС) проводится в высших или средних авиационных учебных заведениях, в центрах подготовки авиационного персонала ЛВС/СВС, ассоциациях, авиационных клубах, разработанных на основе образовательных программ первоначальной подготовки и переподготовки, утвержденных органом гражданской авиации.

Формы свидетельства пилота СВС, техника или инженера СВС утверждается органом гражданской авиации.

8.6. Одобрение на использование учебным заведением, ассоциацией, тренажеров, имитирующих условия полета, выдается органом гражданской авиации.

8.7. Учебно-тренировочные полеты для подготовки пилотов-любителей и коммерческих пилотов могут проводиться по программам утвержденными органом гражданской авиации на базе ассоциаций, объединений и некоммерческих организаций эксплуатирующих ЛВС/СВС.

8.8. Признание подготовки авиационного персонала СВС и ЛВС, свидетельств и квалификационных отметок, полученных в иностранном государстве, ассоциациях и объединениях:

а) орган гражданской авиации признает подготовку авиационного персонала ЛВС/ЛВС, проведенную в иностранном государстве, ассоциациях и объединениях, если такая подготовка была проведена в соответствии с международными стандартами и соответствует требованиям, установленным в Кыргызской Республике;

б) орган гражданской авиации признает свидетельство авиационного персонала и квалификационную отметку ЛВС и/СВС, выданные в иностранном государстве, ассоциациях и объединениях, если они соответствуют требованиям, установленным для выдачи свидетельства авиационного персонала и квалификационной отметки в Кыргызской Республике;

г) процедура признания свидетельств авиационного персонала ЛВС/СВС утверждается органом гражданской авиации.

8.9. Медицинское обеспечение полетов на сверхлегких и легких воздушных судах:

а) медицинское освидетельствование авиационного персонала легкой и сверхлегкой авиации Кыргызской Республики, проводится в специализированных медицинских учреждениях гражданской авиации Кыргызской Республики, согласно Главы 6 АПКР - 1, утвержденных приказом Министерства транспорта и коммуникаций Кыргызской Республики от 27.01.2016г. за № 1;

б) ответственность за допуск к полёту по состоянию здоровья возлагается на пилота ЛВС-СВС;

в) ответственность за допуск к полёту по состоянию здоровья обучающихся студентов возлагается на пилота-инструктора ЛВС/СВС.

9. Сертификация легких и сверхлегких воздушных судов.

9.1. Сертификат летной годности ЛВС/СВС удостоверяет способность ЛВС/СВС выполнять безопасные полеты.

9.2. Сертификат летной годности ЛВС/СВС выдается сроком на один год.

9.3.. Форма сертификата летной годности ЛВС/СВС утверждается органом гражданской авиации.

9.4. При несоответствии ЛВС/СВС установленным нормам летной годности, установленным государством разработчика, действие сертификата приостанавливается.

9.5. Для подтверждения соответствия ЛВС/СВС установленным нормам летной годности государства разработчика, при необходимости производится контрольно-испытательный полет.

9.6. Сертификация единичного экземпляра легкого/сверхлегкого воздушного судна:

а) сертификация единичного экземпляра ЛВС/СВС осуществляется органом гражданской авиации Кыргызской Республики или уполномоченной организацией в соответствии с требованиями настоящего АПКР.

б) для проведения сертификации единичного экземпляра ЛВС/СВС заявитель подает в орган гражданской авиации или в уполномоченную им организацию, заявку установленного образца утверждаемой органом гражданской авиации с приложением технической документации на данное ЛВС/СВС с результатом предварительного испытания двигателя и оборудования.

в) для проверки технического состояния и определения годности к полетам ЛВС/СВС, орган гражданской авиации по согласованию с уполномоченным им некоммерческой организацией, объединяющей эксплуатантов ЛВС/СВС, создают постоянно действующую техническую комиссию по обследованию ЛВС/СВС (далее - техническая комиссия).

Примечание: В случае, делегирования функций органа гражданской авиации некоммерческой организации объединяющей физических или юридических лиц владеющих ЛВС/СВС предусмотренный пунктом 2.1.1. настоящего АПКР, техническая комиссия создается некоммерческой организацией объединяющей эксплуатантов ЛВС/СВС по согласованию с органом гражданской авиации.

г) в состав технической комиссии включается квалифицированный инженерно-технический персонал и пилоты, имеющие средне или высшее профессиональное авиационное образование, практический опыт не менее трех лет в сфере эксплуатации ЛВС/СВС.

д) заявитель обеспечивает членам технической комиссии беспрепятственный доступ к ЛВС/СВС и эксплуатационной документации.

е) при оценке технической комиссией ЛВС/СВС оценивается его техническое состояние.

ж) при допуске самодельных СВС к полетам заявителю необходимо привлечь юридическое или физическое лицо, имеющее право на сертификацию и/или изготовление СВС.

з) по результатам оценки, техническая комиссия выдает заявителю акт оценки технического состояния и определения годности к полетам ЛВС/СВС с учетом летных ограничений, внесенных в руководство по летной эксплуатации, являющийся основанием для получения сертификата единичного экземпляра ЛВС/СВС сроком на один год.

Примечание: При оценке технического состояния самодельного СВС сертификат летной годности не выдается.

9.7. Для выдачи или продления сертификата летной годности ЛВС/СВС орган гражданской авиации или уполномоченная им организация на основании положительного заключения акта оценки технического состояния ЛВС/СВС, выданный технической комиссией и представленных документов, выдает заявителю Сертификат летной годности ЛВС/СВС.

9.8. Для получения или продления сертификата летной годности ЛВС/СВС к заявлению прилагаются следующие документы:

- а) сертификат типа (если таковой имеется);
- б) акт оценки технического состояния и определения годности к полетам ЛВС/СВС, выданный технической комиссией;
- в) документ разработчика или изготовителя ЛВС/СВС, определяющий его ресурс;
- г) свидетельство о выполнении очередного технического обслуживания.

Форма свидетельства о выполнении очередного технического обслуживания утверждается органом гражданской авиации.

9.9. Сертификат летной годности отзывается в следующих случаях:

- а) выявления в процессе эксплуатации неустранимых недостатков, влияющих на летную годности;
- б) повреждения ЛВС/СВС;
- в) принятия в установленном порядке решения о прекращении эксплуатации всего парка, серии, экземпляра или типа данного ЛВС/СВС.
- г) прекращения полетов для проведения доработок, влияющих на летную годности, переоборудования в вариант использования, не предусмотренных разработчиком.

9.10. В случаях, перечисленных в пункте 9.9., эксплуатант незамедлительно прекращает полеты и в десятидневный срок со дня прекращения полетов, возвращает соответствующий сертификат летной годности.

9.11. В случае непреднамеренной порчи или утраты (хищения) сертификата летной годности, он подлежит замене путем выдачи дубликата на основании заявления.

Дубликат выдается в течение 10 рабочих дней с момента подачи соответствующего заявления.

9.12. Для получения дубликата сертификата летной годности, заявителю необходимо приложить к заявлению документы, подтверждающие факт утери или хищения сертификата летной годности.

9.13. При непреднамеренной порче, утере (хищении) сертификата летной годности эксплуатация ЛВС/СВС должна быть немедленно прекращена.

9.14. Сертификат летной годности ЛВС/СВС или иной документ, подтверждающий летную годность, который выдан иностранным государством, признается действительным в Кыргызской Республике при условии, что требования, в соответствии с которыми он выдан или ему придана сила, соответствуют нормам, установленным в Кыргызской Республике.

10. Сертификация Эксплуатантов легкого или сверхлегкого воздушного судна и услуг.

10.1. Услуги по видам авиационных работ предоставляются эксплуатантом ЛВС/СВС, выполняющим авиационные работы, по договору, за вознаграждение.

10.2. Перечень авиационных работ, порядок их выполнения и процедура сертификации эксплуатанта СВС или ЛВС, выполняющего авиационные работы, определяются настоящими АПКР.

10.3. По договору на выполнение авиационных работ эксплуатант ЛВС/СВС, выполняющий авиационные работы, обязуется выполнить для заказчика авиационные работы в порядке, сроки и объеме, которые предусмотрены данным договором. Заказчик обязуется предоставить предусмотренный договором объем авиационных работ в установленные сроки и оплатить услуги по выполнению авиационных работ.

10.4. Сертификат эксплуатанта ЛВС/СВС, за исключением СВС с балансирной системой управления, выдается юридическому лицу, зарегистрированному в Кыргызской Республике, имеющему на праве собственности или на условиях аренды (без пилота) одно годное к полетам ЛВС/СВС, сертификат летной годности СВС/ЛВС, а также имеющему, подготовленный авиационный персонал, оборудование, здания, сооружения, необходимые для летной и технической эксплуатации данного ЛВС/СВС и обеспечения выполнения полетов.

10.5. Форма сертификата эксплуатанта СВС или ЛВС утверждается органом гражданской авиации.

10.6. Сертификат эксплуатанта ЛВС/СВС (далее - Сертификат эксплуатанта ЛВС/СВС) выдается органом гражданской авиации и является неотчуждаемым и не может быть передан другому лицу.

10.7. Сертификат Эксплуатанта ЛВС/СВС выдается сроком на один год.

10.8. Для получения сертификата эксплуатанта ЛВС/СВС заявитель представляет в орган гражданской авиации перечень документов определенный настоящими АПКР.

10.9. Для получения сертификата эксплуатанта ЛВС/СВС заявитель (юридическое лицо) обязан:

10.9.1. иметь опыт в сфере деятельности ЛВС/СВС не менее трех лет;

10.9.2. иметь сертификат летной годности единичного экземпляра ЛВС/СВС, оснащенные соответствующими приборами и оборудованием для выполнения планируемых работ;

10.9.3. выбирает виды полетов, внутренние воздушные линии и площадки в соответствии с имеющимися типами ЛВС/СВС;

10.9.4. имеет соответствующий авиационный персонал;

10.9.5. обеспечивает безопасное выполнение заявленных полетов;

10.9.6. определяет круг обязанностей и ответственности летно-технического состава по вопросам обеспечения безопасности полетов;

10.9.7. имеет сертификат типа ЛВС/СВС (если таковой имеется);

10.9.8 имеет свидетельство о постановки на специальный учет;

10.9.9. имеет руководство по производству полетов ЛВС/СВС,

10.9.10. имеет руководство по техники безопасности;

10.9.11. имеет руководство эксплуатанта по техническому обслуживанию ЛВС/СВС (РЭТО);

10.9.12. имеет инструкцию по заправки ЛВС/СВС ГСМ;

10.9.13. имеет инструкцию по взаимодействию членов экипажа;

10.9.14. имеет инструкцию по производству полетов на аэродроме ПАНХ;

10.9.15. имеет инструкцию по выполнению полетов на АХР;

10.9.16. имеет инструкцию по охране труда, техники безопасности и санитарии;

10.9.17. осуществляет обязательное страхование в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

10.10. Для оценки заявки заявителя орган гражданской авиации в течении 14 рабочих дней определяет:

10.10.1. степень подготовки авиационного персонала (коммерческий пилот, пилот СВС, сертифицированный инженерно-технический персонал ЛВС/СВС).

10.10.2. оценку предложенной заявителем системы и программы технического обслуживания ЛВС/СВС и инспектирования (контроля) летной эксплуатации, технического состояния ЛВС/СВС и другого оборудования.

10.10.3. определение демонстрационных или доказательных (технических) полетов, которые необходимо выполнить заявителю.

10.11. В случае если заявка не соответствует требованиям настоящего АПКР, или документы представлены с нарушением или не в полном объеме, заявка подлежит возврату с указанием в решении по заявке причин возврата.

10.12. При отсутствии замечаний (после устранения замечаний) по заявке, на основании приказа руководителя органа гражданской авиации, создается распоряжение по составу комиссии с привлечением соответствующих для проведения сертификационного обследования специалистов (далее – комиссия).

10.13. Обязательной проверке подлежит следующая документация заявителя составом комиссии:

а) по организации и выполнению полетов (РПП);

- б) по обеспечению безопасности полетов;
- в) личные дела пилотов ЛВС/СВС;
- г) эксплуатационные и бортовые записи.

10.14. По результатам проверки составляется акт, с указанием фактического состояния объектов заявителя, выводов, рекомендаций и заключения о возможности (невозможности) выдачи сертификата эксплуатанта ЛВС/СВС. Акт подписывается всеми членами комиссии.

10.15. На основании акта проверки, орган гражданской авиации, принимает решение о возможности или не возможности выдачи сертификата эксплуатанта ЛВС/СВС.

10.16. При отказе в выдаче сертификата эксплуатанта ЛВС/СВС заявителю дается решение с указанием причин отказа.

10.17. Действие сертификата эксплуатанта ЛВС/СВС может быть приостановлено, если будет установлено, что эксплуатант не соблюдает или нарушает условия настоящих АПКР, выданных разрешений.

10.18. В отношении такого эксплуатанта применяются санкции в виде предупреждения, приостановки или аннулирования действия выданных ему сертификатов и разрешений.

10.19. Восстановление действия сертификата эксплуатанта ЛВС/СВС может быть осуществлено органом гражданской авиации, только после устранения эксплуатантом выявленных недостатков или нарушений, представления эксплуатантом в орган гражданской авиации, подтверждающих документов и проведения органом гражданской авиации необходимых проверок.

10.20. В случае порчи или утраты (хищения) сертификата эксплуатанта ЛВС/СВС, орган гражданской авиации, выдает дубликат Эксплуатанту ЛВС/СВС на основании его заявки и подтверждающих документов.

10.21. Контроль за соблюдением сертификационных требований эксплуатантов ЛВС/СВС осуществляет орган гражданской авиации.

10.22. Создание на территории Кыргызской Республики эксплуатантов ЛВС/СВС с участием иностранных физических и юридических лиц допускается при условии, если доля участия иностранных физических или юридических лиц у эксплуатанта ЛВС/СВС не превышает 49 процентов уставного капитала.

10.23. Авиационные работы на ЛВС/СВС выполняются при строгом соблюдении требований РЛЭ.

10.24. Эксплуатация физическим или юридическим лицом легкого и сверхлегкого воздушного судна авиации общего назначения не влечет за собой обязанность получения данными лицами сертификата эксплуатанта воздушных судов.

11. Основные требования по организации выполнения полетов на легких и сверхлегких воздушных судах.

11.1. Полеты на ЛВС/СВС выполняются в соответствии с требованиями настоящих АПКР:

- а) руководства по производству полетов ЛВС/СВС (РПП);
- б) руководства по летной эксплуатации (РЛЭ ЛВС/СВС);
- в) руководства по авиационной безопасности;
- г) регламент (программа) по техническому обслуживанию ЛВС/СВС.

11.2. Для выполнения полетов обязательно наличие на борту ЛВС/СВС, следующих документов:

- а) свидетельство о регистрации/учету ЛВС/СВС;
- б) свидетельство летной годности ЛВС/СВС или акт оценки технического состояния и годности к полетам ЛВС/СВС;
- в) свидетельство пилота ЛВС/СВС с соответствующими допусками;
- г) страховой полис гражданской ответственности от нанесения ущерба третьим лицам;
- д) страховой полис жизни и здоровья членов экипажа, по количеству посадочных мест.

12. Ответственность, права и обязанности эксплуатанта ЛВС/СВС.

12.1. Ответственность за соблюдением безопасного применения ЛВС/СВС при выполнении полетов возлагается на собственника или эксплуатанта ЛВС/СВС.

12.2. В состав экипажа ЛВС/СВС включаются только граждане Кыргызской Республики.

12.3. Эксплуатант или собственник ЛВС/СВС обязан обеспечивать доступ инспекторам органа гражданской авиации ко всем документам, авиационной технике, полетам ЛВС/СВС.

12.4. Эксплуатант или собственник ЛВС/СВС, несет ответственность за производство полетов в соответствии с руководством по производству полетов РПП, РЛЭ и РТЭ ЛВС/СВС.

12.5. Эксплуатант или собственник ЛВС/СВС, при исполнении своих обязанностей, обладает конечными полномочиями пользования ЛВС/СВС.

12.6. Эксплуатант или собственник ЛВС/СВС несет полную ответственность за безопасность выполнения полетов.

12.7. Ответственность за оповещение и организацию аварийно-спасательных мероприятий лежит на собственниках или эксплуатантах ЛВС/СВС.

12.8. Ответственность за комплектацию и годность к использованию содержимого аптечек возлагается на собственника или эксплуатанта ЛВС/СВС.

12.9. Эксплуатант или собственник ЛВС/СВС несет ответственность за осуществление технического обслуживания персоналом, имеющим сертификаты авиационного специалиста с соответствующими допусками.

12.10. Ответственность за соблюдение безопасного применения ЛВС/СВС при выполнении полетов в коммерческих целях возлагается на эксплуатанта.

12.11. Ответственность за соблюдением безопасного применения ЛВС/СВС при выполнении полетов, не связанных с коммерческой деятельностью, возлагается на собственника ЛВС/СВС.

13. Правила использования воздушного пространства КР легкими и сверхлегкими воздушными судами.

13.1. Использование воздушного пространства Кыргызской Республики ЛВС/СВС осуществляется на основании требований Авиационных Правил Кыргызской Республики.

13.2. При планировании выполнения полетов на ЛВС/СВС в воздушном пространстве Кыргызской Республики в классах А, С необходимо получить разрешение в Центре Обслуживания Воздушного Движения Кыргызской Республике, представить план полетов.

13.3. При выполнении полетов в классах, А, С необходимо соблюдать требования обязательной двухсторонней связи с органами ОВД.

13.4. При планировании выполнения полетов в воздушном пространстве Кыргызской Республики, класса G, необходимо не менее чем за 1 час до взлета (вылета), уведомить Военный орган ОВД КР используя любые каналы связи, который обеспечивает плановой информацией обслуживающий орган ОВД.

13.5. Информировать Военный орган ОВД КР о завершении или прекращении полетов любыми доступными средствами связи.

13.6. Запрещается выполнение полетов на ЛВС/СВС вблизи объектов государственной важности (на расстоянии до 1000 метров), а также в местах временного пребывания объектов государственной охраны, расположенных на территории Кыргызской Республики.

13.7. Планирование и выполнение полетов на ЛВС/СВС с объектами государственной охраны на борту, обеспечиваются в соответствии с АПКР, регулирующим выполнение литерных рейсов.

13.8. Тарифы и сборы за использование воздушного пространства производятся ежегодно в виде единовременного налога.

14. Использование эксплуатантами ЛВС и СВС аэродромов и посадочных площадок.

14.1. Эксплуатант/собственник ЛВС/СВС должен использовать только те аэродромы и посадочные площадки для взлетов и посадок, которые соответствуют летно-техническими характеристиками ЛВС/СВС и видам разрешенной летной деятельности, в соответствии с применяемыми правилами полетов, квалификационными допусками и допусками для специальных целей.

14.2. Аэродромы и вертодромы, используемые ЛВС/СВС, должны отвечать требованиям АПКР-14, утвержденных приказом Министерства Транспорта и Коммуникаций Кыргызской Республики от 27.01.2016г. за № 1.

14.3. Посадочные площадки для ЛВС/СВС должны отвечать требованиям утверждаемым органом гражданской авиации.

В случае если эксплуатационной документацией ЛВС или СВС устанавливаются иные требования к посадочным площадкам, чем установленные требованиям органа гражданской авиации, то применяются требования эксплуатационной документации ЛВС/СВС.

14.4. Аэродромы, вертодромы, посадочные площадки, используемые ЛВС и СВС не отвечающие требованиям, указанным в пунктах 110 и 111, не допускаются к эксплуатации ЛВС/СВС.

14.5. Ответственность за выбор аэродромов и площадок для взлета и посадки ЛВС/СВС возлагается на эксплуатанта/собственника ЛВС/СВС.

14.6. Аэродромы, вертодромы и посадочные площадки, используемые ЛВС/СВС, подлежат контролю органом гражданской авиации Кыргызской Республики.

14.7. Эксплуатант аэродрома, вертодрома и/или посадочной площадки ЛВС/СВС несет ответственность за подготовку, эксплуатацию и содержание своего аэродрома, вертодрома и/или посадочной площадки.

БУЙРУК

00036512 код ОКПО

№ 3

ПРИКАЗ

код ОКПО 00036512

«18» ноября 2016 ж.

«Максималдуу тастыкталган учуу массасы 5700 кг чейин болгон Кыргыз Республикасынын өтө жеңил жана жеңил аба кемелеринин ишмердүүлүгүн жөнгө салуу, тастыктоо» Кыргыз Республикасынын Авиациялык эрежелерин - 22 бекитүү жөнүндө»

Максималдуу тастыкталган учуу массасы 5700 кг чейин болгон Кыргыз Республикасынын өтө жеңил жана жеңил аба кемелеринин ишмердүүлүгүн жөнгө салуу максатында, Кыргыз Республикасынын Аба кодексине жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2014-жылдын 15-сентябрындагы №530 «Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн айрым ченем чыгаруу ыйгарым укуктарын аткаруу бийлигинин бир катар мамлекеттик органдарына өкүлдөө жөнүндө» токтомуна ылайык,

БУЙРУК КЫЛАМ:

1. «Максималдуу тастыкталган учуу массасы 5700 кг чейин болгон Кыргыз Республикасынын өтө жеңил жана жеңил аба кемелеринин ишмердүүлүгүн жөнгө салуу, тастыктоо» Кыргыз Республикасынын Авиациялык эрежелери – 22» бекитилсин.
2. Кыргыз Республикасынын Транспорт жана коммуникациялар министрлигинин 2015-жылдын 21-январындагы №12 буйругу күчүн жоготту деп таанылсын.
3. Бул буйрук расмий жарыялангандан тартып он күндүн ичинде күчүнө кирет.
4. Кыргыз Республикасынын Транспорт жана жолдор министрлигине караштуу Жарандык авиация агенттиги бул буйрукту аткарууга кабыл алсын.
5. Бул буйрукту аткарууну көзөмөлдөө Кыргыз Республикасынын Транспорт жана жолдор министрлигинин статс-катчысынын милдетин аткаруучу Э.Мамыркалиевге жүктөлсүн.

Министрдин орун басары

Э. Осоев

**«5700 кг чейинки максималдуу тастыктамаланган учуу массасы менен
Кыргыз Республикасынын өтө жеңил жана жеңил аба кемелеринин
ишмердүүлүгүн жөнгө салуу, тастыктамалоо»
22 - Кыргыз Республикасынын авиациялык эрежелери»**

Мазмуну

1. Жалпы жоболор
2. Жарандык авиация органы.
3. Кыргыз Республикасында жеңил жана өтө жеңил аба кемелерин каттоо же эсепке алуу.
4. Жеңил/өтө жеңил аба кемелериндеги белгилер.
5. Аба кемесин каттоодон/эсепке алуудан чыгаруу.
6. Жеңил/өтө жеңил аба кемесин каттоодон чыгаруунун тартиби.
7. Жеңил жана өтө жеңил аба кемелеринин учуусуна жол берүүнүн тартиби.
8. Авиациялык персонал.
9. Жеңил же өтө жеңил аба кемелеринин тастыктамалоо
10. Жеңил же өтө жеңил аба кемелеринин эксплуатанттарын жана кызмат көрсөтүүлөрдү тастыктамалоо.
11. Жеңил жана өтө жеңил аба кемелеринде учууларды аткарууну уюштуруу боюнча негизги талаптар.
12. ЖАК/ӨАК эксплуатантынын жоопкерчилиги, укуктары жана милдеттери.
13. Жеңил жана өтө жеңил аба кемелеринин КР аба мейкиндигин пайдалануу эрежелери.
14. ЖАК жана ӨАК эксплуатанттарынын аэродромдорду жана кондуруу аянтчаларын пайдалануусу.

Кыскартуулар:

КРАЭ – Кыргыз Республикасынын авиациялык эрежелери

ӨАК – өтө жеңил аба кемеси

ЖАК – жеңил аба кемеси

УЭК – учуу эксплуатациясынын колдонмосу

ТТЭК – техникалык тейлөө эксплуатациясынын колдонмосу

КММ – күйүүчү-майлоочу материалдар

АЭЧК – авиацияны эл чарбасында колдонуу

АХИ – авиациялык химиялык иштер

УЖК – учууларды жүргүзүү боюнча колдонмо

КР АКТ – Кыргыз Республикасынын аба кыймылын тейлөө

Жалпы жоболор

1. Ушул Кыргыз Республикасынын авиациялык эрежелери Кыргыз Республикасынын максималдуу тастыктамаланган, учуу массасы 750 килограмм жана андан аз болгон өтө жеңил аба кемелерине жана максималдуу тастыктамаланган, учуу массасы 750 килограммдан жогору 5700 кг чейинки өтө жеңил аба кемелерине, анын ичинде максималдуу тастыктамаланган, учуу массасы 3175 килограммдан аз болгон тик учакка карата колдонулат.

2. Ушул Авиациялык эрежелер метеорологиялык максаттарда пайдаланылуучу шар-учкучтарга, ошондой эле учкучсуз башкарылбоочу аэростаттарга карата колдонулбайт.

3. Ушул Авиациялык эрежелер максималдуу тастыктамаланган учуу массасы 750 кг тартып 5700 кг чейинки Кыргыз Республикасынын жеңил бир учкучтуу аба кемелеринин ишин жөнгө салат.

1. Аныктамалар:

1.1. **Өтө жеңил аба кемеси** - максималдуу тастыктамаланган, учуу массасы 750 килограмм жана андан аз болгон аба кемеси.

1.2. **Дельтаплан** – көтөрүлүү күчү негизинен учууда кыймылдап туруучу, ийкемдүү беттеги аэродинамикалык реакциялардын эсебинен улам пайда боло турган, күч орнотмолору менен кыймылга келтирилбеген, теңдемделген башкаруу тутуму менен, катуу каркастагы ийкемдүү бет менен абадан оор өтө жеңил аба кемеси.

1.3. **Дельталет** – күч орнотмосу менен кыймылга келтирилүүчү, тең салмактанган башкаруу тутуму бар, катуу каркастагы ийкемдүү бет менен абадан оор өтө жеңил аба кемеси.

1.4. **Жеңил/өтө жеңил аба кемелеринин далил документтери** – жеңил жана өтө жеңил аба кемелерин жана анын курамдык бөлүктөрүн тастыктамалоонун жыйынтыктарын камтыган (техникалык отчеттор, корутундулар; актылар, сыноо протоколдору), ушул эрежелерге ылайык таризделген жана бекитилген документтер.

1.5. **Катуу канат** – элерондордун жана учкучтун салмагын жылдыруунун жардамы менен крендер боюнча башкаруусу бар, ошондой эле жапкычы бар дельтаплан.

1.6. **Жеңил жана өтө жеңил аба кемелерин даярдоочу** – аба кемесин өндүргөн жана ар бир нусканын жана конструктордук документтердин учуу жарактуулугунун ченемдеринин талаптарына шайкештигин камсыздоо үчүн жоопкерчилик тартуучу жеке же юридикалык жак.

1.7. **Жеңил/өтө жеңил аба кемелеринин техникалык абалына жана учууга даярдыгына баалоо жүргүзүү боюнча комиссия** – техникалык баалоону, жеңил же өтө жеңил аба кемелеринин жана анын пайдалануу документтеринин учуу жарактуулугунун ченемдеринин талаптарына шайкештигин баалоону, жеңил же өтө жеңил аба кемелерин жана документтерди бул талаптардын деңгээлине чейин жеткирүүнү өткөрүүчү жоопкерчилик авиация органы тарабынан уюштурулган комиссия.

1.8. **Жеңил/өтө жеңил аба кемелерин модификациялоо** – авиациялык техниканын конкреттүү үлгүсүнүн учуу жарактуулугуна таасирин тийгизген жана зарыл көлөмдө үлгүнү тастыктамалоону талап кылган, авиациялык техниканын үлгүсүнүн кабыл алынган типтүү конструкциясын өзгөртүү.

1.9. **Мотодельтаплан** – көтөрүлүү күчү негизинен учууда кыймылдап туруучу, ийкемдүү беттеги аэродинамикалык реакциялардын эсебинен улам пайда боло турган, күч орнотмолору менен кыймылга келтирүүчү, теңдемделген башкаруу тутуму менен, катуу каркастагы ийкемдүү бет менен абадан оор өтө жеңил аба кемеси.

1.10. **Мотопланер** – планердин учуусун жана конуусун камсыздоочу көмөкчү энергетикалык орнотмо болуп саналган, өзүнүн конструкциясында алынуучу же алынбоочу кыймылдаткычы жана винти бар планер.

1.11. **Жеңил/өтө жеңил аба кемелеринин учуу жарактуулугунун ченемдери** – учуулардын коопсуздугун камсыздоого багытталган, жеңил жана өтө жеңил аба кемелерине, алардын кыймылдаткычтарына, аба винттерине карата талаптарды камтыган документтер.

1.12. **Параплан** – аэродинамикалык формасы жана көтөрүлүү күчү карама-каршы аба менен ийкемдүү бетти үйлөөнүн эсебинен түзүлө турган, катуу каркасы жок ийкемдүү бет менен абадан оор өтө жеңил аба кемеси.

1.13. **Жеңил/өтө жеңил аба кемесин иштеп чыгуучу** – жеңил же өтө жеңил аба кемесин түзүүнү жүзөгө ашыруучу жана жеңил же өтө жеңил аба кемесинин учуу жарактуулугунун ченемдери үчүн жоопкерчилик тартуучу жеке же юридикалык жак.

1.14. **Жеңил/өтө жеңил аба кемесинин учуу жарактуулугунун сертификаты (күбөлүгү)** - жеңил же өтө жеңил аба кемесинин нускасынын колдонуудагы учуу жарактуулугунун ченемдерине шайкештигин күбөлөндүрүүчү, бул жеңил же өтө жеңил аба кемеси үчүн белгиленген учуу эксплуатациясына укук берүүчү документ.

1.15. **Жеңил/өтө жеңил аба кемесин тастыктамалоо** - жеңил же өтө жеңил аба кемесинин түрүнүн, анын кыймылдаткычынын жана жабдууларынын бул жеңил же өтө жеңил аба кемесинин учуу эксплуатациясынын колдонуудагы колдонмосуна шайкештигин аныктоо процедурасы.

1.16. **Жеңил/өтө жеңил аба кемесинин менчик ээси** – менчик укугунда жеңил жана/же өтө жеңил аба кемесине ээлик кылуучу жеке же юридикалык жак (жактар).

1.17. **Жеңил/өтө жеңил аба кемесинин курамдык бөлүктөрү:** кыймылдаткыч (кыймылдаткычтар), аба винттери жана борт жабдуулары.

1.18. **Жеңил/өтө жеңил аба кемесинин эксплуатанты** - жеңил жана/же өтө жеңил аба кемесин пайдалануу менен алектенүүчү жана бул чөйрөдө өз кызматтарын сунуштоочу жеке же юридикалык жак (жактар).

1.19. **Жеңил/өтө жеңил аба кемесинин эксплуатациялык документтери** – учуу жана техникалык эксплуатацияны, анын ичинде жеңил же өтө жеңил аба кемесин, анын кыймылдаткычын, жабдууларын техникалык тейлөөнү жөнгө салуучу жана милдеттүү эксплуатациялык процедураларды, чектөөлөрдү жана сунуштарды камтыган документтер.

Эксплуатациялык документтер камтыйт:

а) учуу эксплуатациясы боюнча колдонмо;

б) техникалык эксплуатация боюнча колдонмо;

в) ЖАК/ӨАК техникалык тейлөө программасы;

г) ЖАК/ӨАК авиациялык персоналынын сертификаттары жана лицензиялары.

1.20. **Кыргыз Республикасынын жеңил/өтө жеңил аба кемелеринин реестри** - жеңил же өтө жеңил аба кемелерин каттоо (эсепке алуу) жүргүзүлө турган документ.

1.21. **Контролдонбоочу аба мейкиндиги** – милдеттүү эки тараптуу байланыш менен, визуалдык учуулардын эрежелери боюнча гана учуу-маалыматтык тейлөөдө учууларды аткаруу бөлүгүндө аба кыймылын уюштуруунун түрдүү класстарынын аба мейкиндигин бириктирүүчү мейкиндик.

1.22. **Кыргыз Республикасынын жеңил/өтө жеңил аба кемесин каттоо/эсепке алуу жөнүндө күбөлүк** - Кыргыз Республикасынын жеңил же өтө жеңил аба кемелеринин каттоону/эсепке алууну күбөлөндүрүүчү документ.

Кыргыз Республикасынын жеңил/өтө жеңил аба кемесин каттоо/эсепке алуу жөнүндө күбөлүктүн формасы жарандык авиация органы тарабынан бекитилет.

2. Жарандык авиация органы.

2.1. Кыргыз Республикасынын жарандык авиация органы ЖАК/ӨЖК ишин жөнгө салуу чөйрөсүндөгү ага жүктөлгөн функцияларга ылайык укуктуу:

2.1.1. ЖАК/ӨАК ишин жөнгө салуу, каттоо, сертификациялоо, ЖАК/ӨАК авиациялык персоналдын даярдоо жана тастыктамалоо жана кондуруу аянтчаларын эсепке алуу боюнча ага жүктөлгөн функцияларды квалификациялуу авиациялык персоналга ээ болгон жеңил же өтө жеңил авиация эксплуатанттарын бириктирүүчү коммерциялык эмес юридикалык жакка өкүлдөө;

2.1.2. Кыргыз Республикасынын жарандык авиация органына көзөмөл функциясы сакталат.

3. Кыргыз Республикасында жеңил жана өтө жеңил аба кемелерин каттоо же эсепке алуу.

3.1. ЖАК/ӨАК каттоо же эсепке алуу ушул КРАЭ ылайык жүргүзүлөт.

3.2. Колго жасалган аба кемелери Кыргыз Республикасынын жарандык авиация органында эсепке алууга жатат.

3.3. ЖАК/ӨАК каттоо/эсепке алуу үчүн арыз ээси (менчик ээси, эксплуатант, ижарачы) жарандык авиация органына берет:

а) жарандык авиация органы тарабынан бекитилген белгиленген формадагы арыз;

б) сатып алуу-сатуу же ижара келишими;

в) арыз ээсинин өздүгүн ырастоочу документтер;

г) ЖАК/ӨАК техникалык абалын баалоо акты (Кыргыз Республикасынын ЖАК/ӨАК техникалык абалын баалоо актысынын формасы жарандык авиация органы тарабынан бекитилет).

3.4. Кыргыз Республикасында ЖАК/ӨАК каттоо/эсепке алуу факты Кыргыз Республикасынын ЖАК/ӨАК реестриндеги тийиштүү жазуу жана ЖАК/ӨАК каттоо/эсепке алуу жөнүндө күбөлүктү берүү менен ырасталат.

4. Жеңил/өтө жеңил аба кемелериндеги белгилер.

4.1 Каттоо/эсепке алуу жөнүндө күбөлүгү бар ЖАК/ӨАК ага ыйгарылган мамлекеттик каттоо таануу белгилерине ээ болушу керек.

4.2. Кыргыз Республикасында ЖАК/ӨАК улуттук белгилери "ЕХ" 2 латын баш тамгасынын айкалышынан турат.

4.3. «77000/88000» беш араб сандарынын айкалышынан турган каттоо белгилери. ЖАК/ӨАК конструкциясынын элементтерине улуттук жана каттоо белгилерин коюу, ошондой эле аларды боео Кыргыз Республикасынын Транспорт жана коммуникациялар министрлигинин 2016-жылдын 27-январындагы №1 буйругу менен бекитилген КРАЭ - 7 «Жарандык аба кемелерин каттоого» ылайык жүргүзүлөт.

5. Аба кемесин каттоодон/эсепке алуудан чыгаруу.

5.1. Жеңил же өтө жеңил аба кемеси төмөндөгү учурларда реестрден/каттоодон чыгарылат:

а) ЖАК/ӨАК менчик ээсинин жана/же эксплуатантынын, ижарачысынын арызы боюнча;

б) ЖАК/ӨАК эсептен чыгаруу же башкача жол менен алуу;

в) ЖАК/ӨАК коопсуз пайдалануу же учуу жарактуулугун кармап туруу камсыздалбаганда же бул ЖАК/ӨАК учуу жарактуулугун калыбына келтирүү же пайдалануу мүмкүн эмес же максатка ылайыксыз деп эсептөөгө негиздемелер болгондой ЖАК/ӨАК менчик ээсинин жана/же эксплуатантынын, ижарачысынын ушул эрежелердин талаптарын сактабоосу;

г) ЖАК/ӨАК эсептен чыгаруу/башкача жол менен алуу же ЖАК/ӨАК коопсуз пайдалануу мүмкүн болбогон же максатка ылайыксыз болгондой ЖАК/ӨАК менчик ээси жана/же эксплуатанты, ижарачысы ушул эрежелердин талаптарын сактабаган учурларда ЖАК/ӨАК каттоо/эсепке алуу жөнүндө күбөлүк күчүн жоготот.

6. Жеңил/өтө жеңил аба кемесин каттоодон чыгаруунун тартиби.

6.1. ЖАК/ӨАК каттоодон чыгаруу үчүн арыз ээси төмөндөгү документтерди берет:

а) жарандык авиация органы тарабынан бекитилген белгиленген формадагы ЖАК/ӨАК каттоодон чыгаруу жөнүндө арыз;

б) ЖАК/ӨАК каттоо жөнүндө күбөлүк;

в) ЖАК/ӨАК учуу жарактуулугунун сертификаты же жекече нускадагы сертификаты;

г) ЖАК/ӨАК эсептен чыгаруу жөнүндө акты же сатууну, берүүнү же бул ЖАК/ӨАК боюнча башка аракеттерди ырастоочу документтер.

6.2. ЖАК/ӨАК реестрден/каттоодон чыгарууда ЖАК/ӨАК реестрден чыгаруу жөнүндө күбөлүк берилет.

7. Жеңил жана өтө жеңил аба кемелеринин учуусуна жол берүүнүн тартиби.

7.1. ЖАК/ӨАК учууларга жолбермеси ушул КРАЭ талаптарына ылайык жана төмөндөгүлөрдүн негизинде жүргүзүлөт:

а) ЖАК/ӨАК техникалык абалын жана учуу жарактуулугун баалоо актысы;

б) ӨАК/ЖАК учуу жарактуулугунун же ЖАК/ӨАК жекече нускасынын сертификаты;

в) ӨАК/ЖАК каттоо же эсепке алуу жөнүндө күбөлүк;

г) ӨАК/ЖАК техникалык эксплуатациялоо боюнча колдонмо;

д) ӨАК/ЖАК техникалык боюнча колдонмо;

е) ӨАК/ЖАК учуу эксплуатациясы боюнча колдонмо;

ж) ЖАК/ӨАК учууларды жүргүзүү боюнча колдонмо;

з) аянтча боюнча нускама.

8. Авиациялык персонал.

8.1. Авиациялык персоналга ЖАК/ӨАК чөйрөсүндөгү ушул КРАЭге ылайык авиация чөйрөсүндө кесипкөй же атайын даярдыкка ээ болгон, аба кемелеринин учууларынын коопсуздугун жана авиациялык коопсуздуктун алгылыктуу деңгээлин камсыздоо боюнча ишмердикти жүргүзүүчү адамдар кирет.

8.2. Кыргыз Республикасынын аймагынын чегинде же анын чегинен тышкары учууларды жүзөгө ашыруучу ЖАК/ӨАК авиациялык персоналды ЖАК/ӨАК даярдоочусу же жарандык авиациянын окуу борбору тарабынан берилген, анын эксплуатациялоого, техникалык тейлөөгө укугун ырастоочу сертификаттарга (күбөлүктөргө) ээ болууга милдеттүү.

8.3. Кыргыз Республикасында ЖАК/ӨАК авиациялык персоналдына күбөлүктөрдү берүүгө карата талаптар ушул КРАЭ менен аныкталат.

8.4. ЖАК/ӨАК авиациялык персоналдын квалификациялык текшерүү жарандык авиация органы тарабынан бекитилген, ЖАК/ӨАК ишмердигин жөнгө салуу чөйрөсүндө тажрыйбасы бар авиациялык адис (учкуч-инструктор) тарабынан жүргүзүлөт.

8.5. ЖАК/ӨАК авиациялык персоналдын окутуу жана даярдоо (учкуч-сүйүүчү, ӨАК учкучу, коммерциялык учкуч, ЖАК/ӨАК техниги, ЖАК/ӨАК инженери) жогорку же орто авиациялык окуу жайларда, ЖАК/ӨАК авиациялык персоналдын даярдоо борборлорунда, жарандык авиация органы тарабынан бекитилген баштапкы даярдоо жана кйра даярдоо билим берүү программаларынын негизинде иштелип чыккан ассоциацияларда, авиациялык клубдарда жүргүзүлөт.

ӨАК учкучунун, ӨАК техникнин же инженеринин күбөлүктөрүнүн формалары жарандык авиация органы тарабынан бекитилет.

8.6. Окуу жайларынын, ассоциациянын учуу шарттарын имитациялаган тренажерлорду пайдаланууга жактыруу жарандык авиация органы тарабынан берилет.

8.7. Учкуч-сүйүүчүлөрдү жана коммерциялык учкучтарды даярдоо үчүн окуу-машыгуу учуулар ЖАК/ӨАК пайдаланган ассоциациялардын, бирикмелердин жана коммерциялык эмес уюмдардын базасында жарандык авиация органы тарабынан бекитилген программалар боюнча жүргүзүлүшү мүмкүн.

8.8. ӨАК жана ЖАК авиациялык персоналдын даярдоону, чет мамлекеттерде, ассоциацияларда жана бирикмелерде алынган күбөлүктөрдү жана квалификациялык бааларды таануу:

а) жарандык авиация органы эгерде мындай программа эл аралык стандарттарга ылайык жүргүзүлсө жана Кыргыз Республикасында белгиленген талаптарга шайкеш келсе, чет мамлекетте, ассоциацияларда жана бирикмелерде өткөрүлгөн ЖАК/ӨАК авиациялык персоналдын даярдоону тааныйт;

б) жарандык авиация органы эгерде алар авиациялык персоналдын күбөлүктөрүн берүү үчүн белгиленген талаптарга жана Кыргыз Республикасындагы квалификациялык бааларга шайкеш келсе, чет мамлекетте, ассоциацияларда жана бирикмелерде берилген ЖАК/ӨАК авиациялык персоналдын күбөлүгүн жана квалификациялык бааны тааныйт;

г) ЖАК/ӨАК авиациялык персоналдын күбөлүгүн таануу процедурасы жарандык авиация органы тарабынан бекитилет.

8.9. Өтө жеңил жана жеңил аба кемелеринде учууларды медициналык камсыздоо:

а) Кыргыз Республикасынын жеңил жана өтө жеңил авиациясынын авиациялык персоналдын медициналык күбөлөндүрүү Кыргыз Республикасынын Транспорт жана коммуникациялар министрлигинин 2016-жылдын 27-январындагы №1 буйругу менен бекитилген КРАЭ – 1 6-главасына ылайык, Кыргыз Республикасынын жарандык авиациясынын адистешкен медициналык мекемелеринде жүргүзүлөт;

б) ден соолугунун абалы боюнча учууга жол берүү үчүн жоопкерчилик ЖАК-ӨАК учкучуна жүктөлөт;

в) билим алып жаткан студенттерди ден соолугунун абалы боюнча учууга жол берүү үчүн жоопкерчилик ЖАК-ӨАК учкуч-инструкторуна жүктөлөт.

9. Жеңил же өтө жеңил аба кемелеринин тастыктамалоо

9.1. ЖАК/ӨАК учуу жарактуулугунун сертификаты ЖАК/ӨАК коопсуз учууларды аткарууга жөндөмдүүлүгүн күбөлөндүрөт.

9.2. ЖАК/ӨАК учуу жарактуулугунун сертификаты бир жыл мөөнөткө берилет.

9.3. ЖАК/ӨАК учуу жарактуулугунун сертификатынын формасы жарандык авиация органы тарабынан бекитилет.

9.4. ЖАК/ӨАК иштеп чыгуучунун мамлекети тарабынан белгиленген, учуу жарактуулугунун белгиленген ченемдерине шайкеш келбегенде сертификаттын аракетин токтотулат.

9.5. ЖАК/ӨАКнин иштеп чыгуучунун мамлекетинин учуу жарактуулугун белгиленген ченемдерине шайкештигин ырастоо үчүн, зарыл болгондо контролдук-сыноо учуулары жүргүзүлөт.

9.6. Жеңил/өтө жеңил аба кемесинин чанда учуроочу нускасын тастыктамалоо:

а) ЖАК/ӨАК чанда учуроочу нускасын тастыктамалоо ушул КРАЭ талаптарына ылайык Кыргыз Республикасынын жарандык авиация органы же ыйгарым укуктуу уюм тарабынан жүргүзүлөт.

б) ЖАК/ӨАК чанда учуроочу нускасын тастыктамалоону өткөрүү үчүн арыз ээси жарандык авиация органына же ыйгарым укуктуу уюмга кыймылдаткычты жана жабдууну алдын ала сыноонун жыйынтыгы менен бул ЖАК/ӨАК карата техникалык документтерди тиркөө менен жарандык авиация органы тарабынан бекитилген белгиленген үлгүдөгү өтүнмөнү берет.

в) ЖАК/ӨАК техникалык абалын текшерүү жана учууларга жарактуулугун аныктоо үчүн, жарандык авиация органы ал тарабынан ыйгарым укуктар берилген, ЖАК/ӨАК эксплуатанттарын бириктирүүчү коммерциялык уюм менен макулдашуу боюнча, ЖАК/ӨАК текшерүү боюнча туруктуу иштеген техникалык комиссияны (мындан ары – техникалык комиссия) түзүшөт.

Эскертүү: Жарандык авиация органынын функцияларын ушул КРАЭ 2.1.1. пункттунда каралган ЖАК/ӨАКне ээлик кылган жеке жана юридикалык жактарды бириктирүүчү коммерциялык эмес уюмга өкүлдөгөн учурда, техникалык комиссия жарандык авиация органы менен макулдашуу боюнча ЖАК/ӨАК эксплуатанттарын бириктирүүчү коммерциялык эмес уюм тарабынан түзүлөт.

г) техникалык комиссиянын курамына квалификациялуу инженердик-техникалык персонал жана орто же жогорку кесиптик авиациялык билимге, ЖАК/ӨАК пайдалануу чөйрөсүндө үч жылдан кем эмес практикалык тажрыйбага ээ болгон учкучтар киргизилет.

д) арыз ээси техникалык комиссиянын мүчөлөрүнө ЖАК/ӨАК жана эксплуатациялык документтерге карата тоскоолдуксуз жетүү мүмкүндүгүн камсыздайт.

е) баалоо жүргүзүүдө ЖАК/ӨАК техникалык комиссиясы тарабынан анын техникалык абалы бааланат.

ж) колго жасалган ӨАК учуусуна жол бергенде арыз ээси ӨАК тастыктамалоого жана/же даярдоого укуктуу юридикалык же жеке жакты тартышы керек.

з) баалоонун жыйынтыктары боюнча, техникалык комиссия бир жыл мөөнөткө ЖАК/ӨАК чанда учуроочу нускасынын сертификатын алуу үчүн негиз болуп саналган учуу эксплуатациясы боюнча колдонмого киргизилген учуу чектөөлөрүн эске алуу менен, арыз ээсине ЖАК/ӨАК техникалык абалын баалоо жана учууларга жарактуулугун аныктоо актысын берет.

Эскертүү: колго жасалган ӨАК техникалык абалын балоодо учуу жарактуулугунун сертификаты берилбейт.

9.7. ЖАК/ӨАК учуу жарактуулугунун сертификатын берүү же узартуу үчүн жарандык авиация органы же ал ыйгарым укук берген уюм техникалык комиссия тарабынан берилген ЖАК/ӨАК техникалык абалын баалоо актысынын жана берилген документтердин оң корутундусунун негизинде, арыз ээсине ЖАК/ӨАК учууга жарактуулук сертификатын берет.

9.8. ЖАК/ӨАК учуу жарактуулугунун сертификатын алуу же узартуу үчүн арызга төмөндөгү документтер тиркелет:

а) түр сертификаты (эгерде мындай болсо);

б) техникалык комиссия тарабынан берилген, ЖАК/ӨАК техникалык абалын баалоо жана учууларга жарактуулугун аныктоо актысы;

в) ЖАК/ӨАК ресурсун аныктоочу аны иштеп чыгуучунун же даярдоочунун документи;

г) кезектеги техникалык тейлөөнү аткаруу жөнүндө күбөлүк.

Кезектеги техникалык тейлөөнү аткаруу жөнүндө күбөлүктүн формасы жарандык авиация органы тарабынан бекитилет.

9.9. Учууга жарактуулук сертификаты төмөндөгү учурларда артка чакыртылып алынат:

а) эксплуатациялоо процессинде учуу жарактуулугуна таасирин тийгизүүчү оңдолбой турган кемчиликтерди аныктоо;

б) ЖАК/ӨА бузулуусу;

в) белгиленген тартипте ушул ЖАК/ӨАК бүтүндөй паркын, сериясын, нускасын же түрүн пайдаланууну токтотуу жөнүндө чечим кабыл алуу.

г) учуу жарактуулугуна таасирин тийгизүүчү жеткире иштеп чыгууларды өткөрүү үчүн учууларды токтотуу, иштеп чыгуучу тарабынан каралбаган, пайдалануу вариантына кайра жабдуу.

9.10. 9.9. пунктта саналган учурларда эксплуатант учууларды дароо токтотот жана учууларды токтоткон күндөн тартып он күндүк мөөнөттө тийиштүү учууга жарактуулук сертификатын кайтарып берет.

9.11. Учууга жарактуулук сертификатын атайылап эмес бузуп же жоготуп (уурдоо) учурунда, ал арыздын негизинде жупнускасын берүү аркылуу алмаштырууга жатат.

Жупнускасы тийиштүү арызды берген учурдан тартып 10 күн аралыгында берилет.

9.12. Учууга жарактуулук сертификатынын жупнускасын алуу үчүн, арыз ээси арызга учууга жарактуулук сертификатын жоготуу же уурдатуу фактысын ырастоочу документтерди тиркеши керек.

9.13. Учууга жарактуулук сертификатын атайылап эмес бузганда, жоготкондо (урдатканда) ЖАК/ӨАКны пайдалануу дароо токтотулушу керек.

9.14. Чет мамлекет тарабынан берилген, ЖАК/ӨАК учууга жарактуулук сертификаты же учууга жарактуулукту ырастаган башка каалаган документ ал берилген же ал күчкө киргизилген талаптар Кыргыз Республикасында белгиленген ченемдерге ылайык келгендигин шартында Кыргыз Республикасында анык деп таанылат.

10. Жеңил же өтө жеңил аба кемелеринин эксплуатанттарын жана кызмат көрсөтүүлөрдү тастыктамалоо.

10.1. Авиациялык иштердин түрлөрү боюнча кызмат көрсөтүлөр сыйлык үчүн келишим боюнча авиациялык иштерди аткаруучу, ЖАК/ӨАК эксплуатант тарабынан берилет.

10.2. Авиациялык иштердин тизмеги, аларды аткаруу тартиби жана авиациялык иштерди аткаруучу ӨАК же ЖАК эксплуатантын тастыктамалоо процедурасы ушул КРАЭ менен аныкталат.

10.3. Авиациялык иштерди аткарууга келишим боюнча авиациялык иштерди аткаруучу ЖАК/ӨАК эксплуатанты тапшырыкчы үчүн авиациялык иштерди ушул келишим менен каралган тартипте, мөөнөттөрдө жана көлөмдө аткарууга милдеттенет. Тапшырыкчы белгиленген мөөнөттөр келишим менен каралган авиациялык иштердин көлөмүн берүүгө жана авиациялык иштерди аткаруу боюнча кызмат көрсөтүүлөргө төлөөгө милдеттенет.

10.4. Тең салмактанган башкаруу тутуму бар ӨАКдан тышкары, ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификаты Кыргыз Республикасында катталган, менчик ээсинин укугунда же ижара шарттарында (учкучсуз) учууларга карата бир жылдык ЖАК/ӨАК, ӨАК/ЖАК учуу жарактуулугунун сертификатына ээ болгон, ошондой эле даярдалган авиациялык персоналга, бул ЖАК/ӨАК учуу жана техинкалык эксплуатациялоо жана учууларды аткарууну камсыздоо үчүн керектүү жабдууга, имаратка, курулмага ээ болгон юридикалык жакка берилет.

10.5. ӨАК же ЖАК эксплуатантынын сертификатынын формасы жарандык авиация органы тарабынан бекитилет.

10.6. ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификаты (мындан ары - ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификаты) жарандык авиация органы тарабынан берилет жана ажыратылгыс болуп саналат жана башка жакка берилбейт.

10.7. ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификаты бир жылдык мөөнөткө берилет.

10.8. ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификатын алуу үчүн арыз ээси жарандык авиация органына ушул КРАЭ менен аныкталган документтер тизмесин берет.

10.9. ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификатын алуу үчүн арыз ээси (юридикалык жак) милдеттүү:

10.9.1. ЖАК/ӨАК ишмердиги чөйрөсүндө үч жылдан кем эмес тажрыйбага ээ болуу;

10.9.2. пландалган иштерди аткаруу үчүн тийиштүү приборлор жана жабдуулар менен жабдылган, ЖАК/ӨАК чанда учуроочу нускамынын учуу жарактуулугунун сертификатына ээ болуу;

10.9.3. ЖАК/ӨАК түрлөрүнө ылайык учуулардын түрлөрүн, ички аба линияларын жана аянтчаларын тандоо;

10.9.4. тийиштүү авиациялык персоналга ээ болуу;

10.9.5. билдирилген учууларды коопсуз аткарууну камсыздоо;

10.9.6. учуулардын коопсуздугун камсыздоо маселелери боюнча учуу-техникалык курамдын милдеттеринин жана жоопкерчилигинин чөйрөсүн аныктоо;

10.9.7. ЖАК/ӨАК түрүнүн сертификатына ээ болуу (эгерде болсо);

10.9.8. атайын эсепке коюу жөнүндө күбөлүккө ээ болуу;

10.9.9. ЖАК/ӨАК учууларды жүргүзүү боюнча колдонмого ээ болуу;

10.9.10. коопсуздук техникасы боюнча колдонмого ээ болуу;

10.9.11. ЖАК/ӨАК техникалык тейлөө боюнча колдонмого (ТТК) ээ болуу;

10.9.12. ЖАК/ӨАК КММ куюу боюнча нускамага ээ болуу;

10.9.13. экипаждын мүчөлөрүнүн өз ара аракеттенүүсү боюнча нускамага ээ болуу;

10.9.14. АЭЧК аэродромдорунда учууларды жүргүзүү боюнча нускамага ээ болуу;

10.9.15. АХИ учууларды аткаруу боюнча нускамага ээ болуу;

10.9.16. эмгекти коргоо, коопсуздук техникасы жана санитария боюнча нускамага ээ болуу;

10.9.17. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык милдеттүү камсыздандырууну жүргүзүү.

10.10. Арыз ээсинин арызын баалоо үчүн жарандык авиация органы 14 жумушчу күндүн аралыгында төмөнкүлөрдү аныктайт:

10.10.1. авиациялык персоналдын (коммерциялык учкуч, ӨАК учкучу, ЖАК/ӨАК тастыктамаланган инженердик-техникалык персонал) даярдыгынын деңгээлин;

10.10.2. арыз ээси сунуштаган ЖАК/ӨАК техникалык тейлөө тутумун жана программасын баалоо жана ЖАК/ӨАК жана башка жабдуунун учуу эксплуатациясын, техникалык абалын инспекциялоону (контролдоо);

10.10.3. арыз ээси аткарышы керек болгон көрсөтмөлүү же далилдүү (техникалык) учууларды аныктоону.

10.11. Эгерде өтүнмө ушул КРАЭ талаптарына шайкеш келбесе же документтер бузуулар менен же толук эмес көлөмдө берилсе, өтүнмө боюнча чечимде кайтаруунун себебин көрсөтүү менен кайра кайтарууга жатат.

10.12. Өтүнмө боюнча эскертүүлөр жок болгондо (эскертүүлөрдү четтеткенден кийин), жарандык авиация органынын жетекчисинин буйругунун негизинде, тастыктамалоо текшерүүсүн жүргүзүү үчүн тийиштүү (мындан ары – комиссия) адистерди тартуу менен комиссиянын курамы боюнча буйрук түзүлөт.

10.13. Комиссиянын курамы тарабынан арыз ээсинин төмөндөгү документтери милдеттүү текшерилүүгө тийиш:

- а) учууларды уюштуруу жана аткаруу боюнча (УЖК);
- б) учуулардын коопсуздугун камсыздоо боюнча;
- в) ЖАК/ӨАК учкучтарынын өздүк делолору;
- г) эксплуатациялык жана борттук жазмалар.

10.14. Текшерүүнүн жыйынтыктары боюнча арыз ээсинин объекттеринин иш жүзүндөгү абалын, ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификатын берүүнүн мүмкүндүгү (мүмкүн эместиги) жөнүндө жыйынтыктоолорду, сунуштоолорду жана корутундуларды көрсөтүү менен акты түзүлөт. Актыга комиссиянын бардык мүчөлөрү кол коюшат.

10.15. Текшерүү актысынын негизинде жарандык авиация органы ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификатын берүүнүн мүмкүндүгү же мүмкүн эместиги жөнүндө чечим кабыл алат.

10.16. ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификатын берүүдөн баш тартканда арыз ээсине баш тартуунун себептерин көрсөтүү менен чечим берилет.

10.17. ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификатынын аракетин эгерде эксплуатант ушул КРАЭ, берилген уруксаттардын шарттарын сактабагандыгы же бузгандыгы аныкталса токтотулушу мүмкүн.

10.18. Мындай Эксплуатантка карата эскертүү, ага берилген сертификаттардын жана уруксаттардын аракетин токтото туруу же жокко чыгаруу түрүндө санкциялар колдонулат.

10.19. ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификатынын аракетин калыбына келтирүү эксплуатант аныкталган кемчиликтерди же бузууларды жоюп, эксплуатант жарандык авиация органына ырастоочу документтерди берип жана жарандык авиация органы зарыл текшерүүлөрдү жүргүзгөндөн кийин гана, жарандык авиация органы тарабынан жүзөгө ашырылышы мүмкүн.

10.20. ЖАК/ӨАК эксплуатантынын сертификатын бузуп же жоготуп (уурдатып) алган учурларда, жарандык авиация органы эксплуатанттын өтүнмөсүнүн жана ырастоочу документтердин негизинде ага жуп нускасын берет.

10.21. ЖАК/ӨАК эксплуатанттарынын тастыктамалоо талаптарын сактоо үчүн контролду жарандык авиация органы жүргүзөт.

10.22. ЖАК/ӨАК эксплуатантында чет өлкөлүк жеке же юридикалык жактардын катышуу үлүшү уставдык капиталдын 49 пайызынан ашпаган шарттарда Кыргыз Республикасынын аймагында чет өлкөлүк жеке жана юридикалык жактардын катышуусу менен ЖАК/ӨАК эксплуатанттарын түзүүгө жол берилет.

10.23. ЖАК/ӨАК авиациялык иштери УЭК талаптарын так сактоодо аткарылат.

10.24. Жеке же юридикалык жактын жалпы багыттагы авиациянын жеңил жана өтө жеңил аба кемесин пайдалануусу бул жактардын аба кемелеринин эксплуатантынын сертификатын алуу милдетине алып келбейт.

11. Жеңил жана өтө жеңил аба кемелеринде учууларды аткарууну уюштуруу боюнча негизги талаптар

11.1. ЖАК/ӨАКде учуулар ушул КРАЭ талаптарына ылайык аткарылат:

- а) ЖАК/ӨАК учууларын жүргүзүү боюнча колдонмо (УЖК);
- б) учуу эксплуатациясы боюнча колдонмо (ЖАК/ӨАК УЭК);
- в) авиациялык коопсуздук боюнча колдонмо;
- г) ЖАК/ӨАК техникалык тейлөө боюнча регламент (программа).

11.2. Учууларды аткаруу үчүн ЖАК/ӨАК бортунда милдеттүү түрдө төмөндөгү документтер болушу керек:

- а) ЖАК/ӨАК каттоо/эсепке алуу жөнүндө күбөлүк;
- б) ЖАК/ӨАК учууга жарактуулугунун күбөлүгү же ЖАК/ӨАК техникалык абалын жана учууга жарактуулугун баалоо актысы;
- в) тийиштүү жолбермелери менен ЖАК/ӨАК учкучунун күбөлүгү;
- г) үчүнчү жактарга зыян келтирүүдөгү жарандык жоопкерчиликти камсыздандыруу полиси;
- д) отургузуу орундарынын саны боюнча экипаж мүчөлөрүнүн өмүрүн жана ден соолугун камсыздандыруу полиси.

12. ЖАК/ӨАК эксплуатантынын жоопкерчилиги, укуктары жана милдеттери

12.1. Учууларды аткаруудагы ЖАК/ӨАК коопсуз колдонууну сактоо үчүн жоопкерчилик ЖАК/ӨАК менчик ээсине же эксплуатантына жүктөлөт.

12.2. ЖАК/ӨАК экипажынын курамына КР жарандары гана киргизилет.

12.3. ЖАК/ӨАК эксплуатанты же менчик ээси жарандык авиация органынын инспекторлоруна бардык документтерге, авиациялык техникаларга, ЖАК/ӨАК учууларына жетүү мүмкүндүгүн камсыздоого милдеттүү.

12.4. ЖАК/ӨАК эксплуатанты же менчик ээси ЖАК/ӨАК УЖК, УЭК жана РТЭ учууларды жүргүзүү боюнча колдонмого ылайык учууларды жүргүзүү үчүн жоопкерчилик тартат.

12.5. ЖАК/ӨАК эксплуатанты же менчик ээси өзүнүн милдеттерин аткарууда, ЖАК/ӨАК пайдалануу акыркы ыйгарым укуктарына ээ болот.

12.6. ЖАК/ӨАК эксплуатанты же менчик ээси учууларды аткаруунун коопсуздугу үчүн толук жоопкерчилик тартат.

12.7. Кабарлоо жана авариялык-куткаруу иш-чараларын уюштуруу үчүн жоопкерчилик ЖАК/ӨАК менчик ээлерине же эксплуатанттарына таандык.

12.8. Аптечкаларды комплектациялоо жана курамынын пайдаланууга жарактуулугу үчүн жоопкерчилик ЖАК/ӨАК эксплуатантына же менчик ээсине жүктөлөт.

12.9. ЖАК/ӨАК эксплуатанты же менчик ээси тийиштүү жолбермелери менен авиациялык адистин күбөлүгү бар персоналдын техникалык тейлөөсү үчүн жоопкерчилик тартат.

12.10. Коммерциялык максаттарда учууларды аткарууда ЖАК/ӨАК коопсуз колдонууну сактоо үчүн жоопкерчилик эксплуатантка жүктөлөт.

12.11. Коммерциялык ишмердик менен байланышпаган учууларды аткарууда ЖАК/ӨАК коопсуз колдонууну сактоо үчүн жоопкерчилик ЖАК/ӨАК менчик ээсине жүктөлөт.

13. Жеңил жана өтө жеңил аба кемелеринин КР аба мейкиндигин пайдалануу эрежелери

13.1. ЖАК/ӨАК Кыргыз Республикасынын аба мейкиндигин пайдалануусу Кыргыз Республикасынын Авиациялык Эрежелеринин талаптарынын негизинде жүргүзүлөт.

13.2. А, С класстарында, Кыргыз Республикасынын аба мейкиндигинде ЖАК/ӨАК менен учууларды аткарууну пландоодо Кыргыз Республикасынын Аба Кыймылын Тейлөө Борборунан уруксат алуу жана учуулар планын берүү керек.

13.3. А, С класстарындагы учууларды аткарууда ИИО органдары менен милдеттүү эки тараптуу байланыштын талаптарын сактоо керек.

13.4. G классында Кыргыз Республикасынын аба мейкиндигинде учууларды аткарууну пландоодо учканга (учуп келгенге) чейин 1 сааттан эрте эмес, ИИО тейлөөчү органын пландуу маалымат менен камсыздаган, байланыштын каалаган каналын пайдалануу менен, КР АКТ Аскердик органын кабарлоо керек.

13.5. КР АКТ Аскердик органына бардык жеткиликтүү байланыш каражаттары менен учууларды аяктоо же токтотуу жөнүндө маалымдоо керек.

13.6. Мамлекеттик маанилүү объекттердин жанында (1000 метрге чейинки аралыкта), ошондой эле Кыргыз Республикасынын аймагында жайгашкан мамлекеттик күзөт объекттеринин убактылуу болуу орундарында ЖАК/ӨАК менен учууларды аткарууга тыюу салынат.

13.7. Бортунда мамлекеттик күзөт объекттери бар ЖАК/ӨАК менен учууларды пландоо жана аткаруу литердик реистерди аткарууну жөнгө салуучу КРАЭга ылайык камсыздалат.

13.8. Аба мейкиндигин пайдалануу үчүн тарифтер жана жыйымдар жыл сайын бир жолку салык түрүндө төлөнөт.

14. ЖАК жана ӨАК эксплуатанттарынын аэродромдорду жана кондуруу аянтчаларын пайдалануусу

14.1. ЖАК/ӨАК эксплуатанты/менчик ээси колдонуудагы учуулардын эрежелерине, квалификациялык мүмкүн чектерге жана атайын максаттарга мүмкүн чектерге ылайык, ЖАК/ӨАК техникалык мүнөздөмөлөрүнө жана уруксат берилген учуу ишмердүүлүгүнө ылайык келген аэродромдорду жана учуу жана конуу үчүн аянтчаларды пайдаланышы керек.

14.2. ЖАК/ӨАК пайдаланган аэродромдор жана вертодромдор Кыргыз Республикасынын Транспорт жана коммуникациялар министрлигинин 2016-жылдын 27-январындагы №1 буйругу менен бекитилген КРАЭ-14 талаптарына жооп бериши керек.

14.3. ЖАК/ӨАК үчүн кондуруу аянттары жарандык авиация органы тарабынан бекитилген талаптарга жооп бериши керек.

Эгерде ЖАК же ӨАК эксплуатациялык документтери менен кондуруу аянтчаларына карата жарандык авиация органы белгиленген талаптарга караганда, башкача талаптар белгиленсе, анда ЖАК/ӨАК эксплуатациялык документтеринин талаптары колдонулат.

14.4. 110 жана 111-пункттарында көрсөтүлгөн талаптарга жооп бербеген ЖАК жана ӨАК пайдаланган аэродромдор, вертодромдор, кондуруу аянтчалары ЖАК/ӨАК эксплуатациялоого жол берилбейт.

14.5. Аэродромдорду жана учуу жана кондуруу үчүн аянтчаларын тандоо үчүн жоопкерчилик ЖАК /АК эксплуатантына/менчик ээсине жүктөлөт.

14.6. ЖАК/ӨАК пайдаланган аэродромдор, вертодромдор жана кондуруу аянтчалары Кыргыз Республикасынын жарандык авиация органынын контролдоосуна жатат.

14.7. ЖАК/ӨАК аэродромунун, вертодромунун жана/же кондуруу аянтчаларынын эксплуатанты өзүнүн аэродромун, вертодромун жана/же кондуруу аянтчасын даярдоо, пайдалануу жана камсыздоо үчүн жоопкерчилик тартат.